

Jumalateenistus Nõos P, 29.01.23 kell 11.00, IV pühapäev post *Epiphanias*

Lektsioonid: Ii 38:1–4,8–11,16–18; 2Tm 1:7–10

Pihikõne: Rm 12:18

Jutlus: Mt 14:22–33

Laulud: 287 (1–3); 336 (1–3,4); 390 (1–2); 464 (1–6)

Ja Jeesus käskis sedamaid oma jüngreid paati astuda ja sõita vastaskaldale tema eele, sellal kui ta laseb rahvahulkadel minna. Kui ta siis rahvahulgas oli minema lasknud, läks ta üles mäele üksinda palvetama. Ja õhtu jõudes oli ta seal üksinda. Aga paat oli juba hulga maad kaldast eemaldunud, heitlemas lainetega, sest tuul oli vastu. Ent neljandal öövahikorral tuli Jeesus nende juurde järve peal kõndides. Aga Jeesust järve peal kõndimas nähes ütlesid jüngrid kohkunult: „See on tont!” ja hakkasid hirmu pärast kisendama. Aga Jeesus kõnetas neid sedamaid: „Olge julged, see olen mina, ärge kartke!” Peetrus vastas: „Issand, kui see oled sina, siis käsi mind tulla enda juurde vee peale!” Tema ütles: „Tule!” Ja Peetrus astus paadist välja ning kõndis vee peal ja tuli Jeesuse juurde. Aga tuult nähes lõi ta kartma ja hüüdis uppuma hakates: „Issand, päästa mind!” Jeesus sirutas kohe oma käe, haaras temast kinni ning ütles talle: „Sa nõdrausuline, miks sa kahtlesid?” Ja kui nad astusid paati, rauges tuul. Paadisolijad aga kummardasid teda ja ütlesid: „Tõesti, sina oled Jumala Poeg!”

Käisin eile öösel u kella kahe paiku (varem ei jõudnud oma töödega valmis) Tartu Pauluse surnuaial, et süüdata küünal vanaema haul – tal oli eile surma-aastapäev.

Seoses sellega tuli mulle mõte, et võib-olla ma peaksin pelgama öösel surnuaiale minna – seda ju tavaliselt peljatakse! Kuid ma ei leidnud surnuaial endas ei teadlikku ega alateadlikku pelgust.

Miks inimesed õigupoolest pelgavad öösel surnuaiale minna? Võib-olla seetõttu, et seal võib tonti näha – umbes samamoodi nagu enda arvates nägid tonti jüngrid meie tänases kirjakohas?

Kui öösel seal surnuaias niimoodi toimetasin, mõtlesin veel, et mida siis õigupoolest karta: kogu maailma on ju loonud Jumal. Ja kui Jumal on Jeesuse Kristuse läbi inimestele näidanud oma armastust, siis näitab ta ju inimestele armastust ka oma loodu kaudu. Sellise loogika järgi on ju ka tondid Jumala looming!

Või kas ikka on? 1Pt 5:8 on öeldud: „Teie süüdistaja, kurat, käib ringi nagu mõirgav lõvi, otsides, keda neelata.“ Võib-olla on tondid ikka hoopis kuradi käsilased? Ja kui pole, siis kuidas inimene vahest aru saada võib?

Piiblit lugedes jääb mulje, et Jumal annab siiski teada, kas inimesega toimuv on tema tahe või mitte. Toon ühe näite VT-st.

1Sm 19:9j on öeldud: „Aga kuri vaim Issandalt tuli Sauli peale; ta istus oma kojas ja tal oli piik käes, kuna Taavet mängis oma käega kannelt. Saul püüdis lüüa Taavetit piigiga seina külge, aga tema põikas kõrvale Sauli eest, kes lõi piigi seinasse.“ Kuri vaim Issandalt? Kes või mis see veel selline on? Milleks saatis Jumal oma võitud kuningat kiusama kurja vaimu? Teisiti sellele küsimusele vist vastata ei saagi kui et Jumal tahtis Sauli proovile panna, teda õpetada.

Mäletame, et 1. Saamueli raamatus kõneldakse pikalt sellest, kuidas Saul tahtis Taavetit kinni võtta ja surmata. Küllap kiusas see Jumala kuri vaim Sauli nii tugevasti, et ta pidi seda tegema! Jumal pani aga Sauli proovile sellega, et ta andis talle siiski teada, et ta teda armastab.

Kuidas? Aga seeläbi, et ta lasi Taavetil, keda ta taga ajas, kahel korral teda veenda, et Taavetil pole tema vastu kurje kavatsusi, nagu Saul arvas. Mäletame neid lugusid. 1Sm 24. peatükis kõneldakse sellest, kuidas Taavet löikas Een-Gedi kõrbes salaja ära Sauli kuuehõlma, näidates sellega Saulile, et tal oli võimalik kuningas surmata, kuid ta jättis selle tegemata.

Mida ütles seepeale Saul? 1Sm 24:18: „Sina oled minust õiglasem, sest sa oled teinud mulle head, mina aga olen teinud sulle kurja!“ Seega, Saul tunnistas oma viga. Kuid ta ei taltunud, vaid hakkas jälle Taavetit taga kiusama.

1Sm 26. peatükis kõneldakse, kuidas Saul läks Siifi kõrbe jälle Taavetit kinni võtma. Taavet aga võttis salaja ära magava Sauli piigi ja veekruusi ning näitas sellega jälle, et tal pole Sauli vastu

halbu kavatsusi.

Mida ütles seepeale Saul? 1Sm 26:21: „Ma olen pattu teinud. Tule tagasi, mu poeg Taavet, sest ma ei tee sulle enam kurja, sellepärast et mu hing on täna olnud kallis su silmis! Vaata, ma olen talitanud mõistmatult ja eksinud üliväga.” Tõepoolest, 1. Saamueli raamatus pole enam öeldud, Saul Taavetit taga kiusas, kuid 1Sm 27:1 on öeldud, et Taavet ei usaldanud sellegipoolest Sauli. Küllap oli tal selleks põhjust!

Mida ma tahan selle looga meie arutluse kontekstis öelda? Seda, et Jumal saatis Saulile küll kurja vaimu, et teda läbi katsuda, kas ta suudab Taaveti kiusamisest hoiduda, kuid andis Saulile ka kaks korda Taaveti läbi teada, et Taavet teda ei ohusta. Saul, nagu kuulsime, kahetses esmalt oma vaenu, kuid seejärel sai vihkamine temas jälle võitu. Saul oleks pidanud taipama, et Taaveti näol on tegemist Jumala läkitatuga, kuid ta ei suutnud sellega nähtavasti leppida.

Seega võivad tondid meie elus – olgu need siis meie n-ö sisemised tondid või väliselt meile ilmuvad tondid – tulla küll Jumalalt, kuid Jumal annab alati ka teada, kas need tondid on saatnud tema.

Seda illustreerib ka meie tänane jutlusealune kirjakoht. Nähes Jeesust öösel kella kolme ja kuue vahel tormisel järvel kõndimas, arvasid paadis istuvad jüngrid, tegemist on tondiga ja hakkasid hirmu pärast kisendama.

Tõepoolest, kui selline lugu oleks juhtunud meiega, siis küllap oleksime kisendanud ka meie. Kust siis pidid jüngrid – ja kust peaksime meie – teadma, et tegemist polnud kuradi vingerpussiga?

Ent just seetõttu kõnetas neid Jeesus (on ka öeldud, et Jeesus kõnetas neid „sedamaid“ ehk siis kohe, kui jüngritel selline kahtlus südamesse tekkis): „Olge julged, see olen mina, ärge kartke!”

Nagu näeme, uskus Peetrus Jeesuse sõnu ja palus Jeesust, et ta käsiks Peetrusel tulla enda juurde vee peale. Jeesus käskiski ja Peetrus hakkaski vee peal kõndima. Kuid ikka veel puhuva tormituule pärast hakkas ta kõndides jälle kartma ja pidi uppuma.

Nii on ka meiega. Kui meie elus on midagi, mida peame tondiks, ja see tont on tegelikult proovilepanek Jumalalt, siis Jumal annab meile sellest mingil viisil teada. Ta ei jäta meid meie hirmu sisse uppuma. Me saame oma tondist jagu ja saame uut jõudu Jeesuse järel käimiseks.

Ent just siin asub tegevusse kurat ja püüab meie kindlust oma riugastega kahandada. Ta külvab meie südamesse ebakindlust: kas too tont ikkagi oli päris, kas pole siiski tegemist mu enda probleemiga, mille ületamine sõltub minust endast?

Samamoodi mõtles ju ka Saul, kui Taavet oli teda kaks korda veennud, et Sauli kahtlused Taaveti suhtes on alusetud: kuidas saan ma ikkagi kindel olla, et Taavet mind oma kavalusega ei peta? Ja Saul ei suutnud lõpuni Jumalat usaldada. Võib-olla seetõttu, et tal polnud Jeesust, kes talle käe ulataks ja ütleks: jäta Taaveti kiusamine, sest ta on minu valitu!

Kuid Peetrusel, kes Jeesusele järvel vastu kõndis, oli olemas Jeesuse abi. Kui ta hakkas Jeesuses kahtlema ja tema enesealalhoiu instinkt sundis teda oma elu pärast võitlema, kuid hakkas seepärast hoopis uppuma, siis sirutas Jeesus kohe käe (jällegi on rõhutatud, et „kohe“!), haaras Peetrusest kinni ja aitas ta paati.

Nõndasamuti haarab Jeesus kinni ka meie käest, kui oleme oma elus saanud Jumalalt märgi, et ta meist hoolib, kuid meie ei suuda oma inimliku ego, tegelikult nõrkuse tõttu seda märki usaldada. Jeesus võib meid küll sõidelda nagu Peetrust „Sa nõdrausuline, miks sa kahtlesid?“, kuid ta ei lase meil meie nõrkuste pärast hukkuda.

Ja nüüd on meie asi, kas me võtame Jeesuse käe vastu või mitte.

Meie elus on palju tonte. Meie umbusaldus ligimeste suhtes, mure oma toimetuleku pärast, hirm Euroopas käiva sõja pärast, kahtlus, kas saame meile usaldatud ülesannetega hakkama jne, jne. Ent olgem julged: Jeesus on meile juba vastu tulnud! Ta on meile ju kinkinud Pühakirja ja koha oma koguduses. Ja ta teab, et isegi kui meie vaim on valmis, on meie liha nõder ja me vajame oma tontide võitmiseks alati abi.

Küllap annab Jumal meile omal kombel teada, mis tont see meid kohutab ja kuidas seda võita, ning ulatab meile meie nõrkusehetkil alati käe. Sest tema on kogu maailma ja kogu loodu Issand!

Aamen.